

ת"פ 40544/12/17 - יחידת תביעות להב 433 נגד פלונית

בית משפט השלום באשדוד

03 ינואר 2021

ת"פ 40544-12-17 יחידת תביעות להב 433 נ' פלונית

לפני כבוד השופטת ליאת שמיר הירש

יחידת תביעות להב 433

המאשימה

נגד

פלונית

הנאשמת

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד אבישי דויטש

ב"כ הנאשמת: עו"ד פינס פרי

נאשמת - נוכחת

גזר דין

הנאשמת הורשעה על יסוד הודאתה בכתב אישום מתוקן בעבירה שעניינה קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

כתב האישום:

על פי כתב האישום המתוקן החל מיולי 2007 ועד לחודש יולי 2015 הגישה הנאשמת תביעה לקבלת דמי מזונות בה הצהירה כי אין לה כל מקור הכנסה.

בניגוד לאמור בהצהרה, עבדה הנאשמת בשנים 2007-2015 ככימאית מעבדה בחברת "X" ב..... בהסתמך על מצג השווא קיבלה לידיה הנאשמת במרמה דמי מזונות בסך של כ- 160,000 ₪.

ההסדר:

הנאשמת כפרה תחילה במיוחס לה בכתב האישום, אולם, במסגרת הליך גישור הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו

עמוד 1

הודתה הנאשמת במיוחס לה בכתב אישום מתוקן.

כחלק מההסכמות, נתקבל תסקיר שירות המבחן והצדדים טענו לעניין העונש באופן חופשי.

טיעוני הצדדים:

ב"כ המאשימה טען כי יש להחמיר בעונשה של הנאשמת, על אף נסיבותיה האישיות ועברה הנקי, זאת בשל הפגיעה החמורה בערך המוגן ובאינטרס הציבורי.

לטענתו, נסיבות ביצוע העבירה מצדיקות החמרה בענישה, זאת בשל היקף המרמה, משך זמן ביצוע העבירות והחומרה הנובעת מהיותן כלפי הקופה הציבורית והביטוח הלאומי.

עוד, טען כי עולה מתסקיר שירות המבחן שלנאשמת נטייה לשימוש בעיוותי חשיבה ומנגנוני הגנה שהובילו אותה לבצע העבירות, הצביע על כך שהנאשמת לא התקדמה באופן ממשי בתוכנית הטיפול וציין כי יש באלו להוות גורם סיכון להישנות העבירות.

לטענת ב"כ המאשימה, הענישה הנוהגת בעבירות של מרמה ובפרט בעבירות מרמה כלפי המוסד לביטוח לאומי, כולל רכיב מאסר בפועל ולכן ביקש להטיל על הנאשמת מאסר למשך 8 חודשים, מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

ב"כ המאשימה הגיש פסיקה רלוונטית.

מנגד, טענה ב"כ הנאשמת כי יש להקל עם הנאשמת, בהתחשב בנסיבותיה האישיות ובנסיבות בהן ביצעה העבירה, בהיותה אישה אשר נפלה קורבן לבן זוג המתחמק באופן סדרתי מתשלומי מזונות.

ב"כ הנאשמת טענה כי בן זוגה של הנאשמת הפציר בה לקבל את דמי המזונות מהביטוח הלאומי ואף איים עליה לבל תפנה להליך של הוצל"פ, (צורף תצהיר בן הזוג המאשר הדברים (נ/2).

עוד, ציינה כי בן הזוג סרב לתת גט לנאשמת משך 4 שנים ועד שלא ביטלה את כל חובות ההוצאה לפועל כנגדו.

ב"כ הנאשמת הוסיפה כי בן הזוגה נטש הנאשמת מרגע שנולד בנם ולא פגש בילד, אלא פעמים ספורות בלבד במהלך כך חייו.

ב"כ הנאשמת טענה כי מלבד הצורך המידי של הנאשמת בקבלת מזונות הילד, יתכן שהנאשמת לא הבינה באופן מלא את משמעות מעשיה משך השנים וסברה כי הביטוח הלאומי יודע על מקום עבודתה, ממנו הופרשו דמי ביטוח לאומי כל חודש. כראיה לאמור, הפנתה לתצהיר הנאשמת משנת 2008, בו ציינה מפורשות בפני הביטוח הלאומי כי היא עובדת

(נ/3). עוד הדגישה כי טופס ההצהרה של הביטוח הלאומי השתנה במשך השנים והיה לנאשמת קושי, בהיותה עולה חדשה, בהבנתו.

בהקשר זה טענה ב"כ הנאשמת כי מעשיה של הנאשמת בוצעו על הרקע מצוקתה בהיותה אם חד הורית ושלא על רקע בצע כסף.

ב"כ הנאשמת פירטה נסיבותיה האישיות של הנאשמת ובין היתר, היותה אדם נורמטיבי, העובדה שהחזיקה באופן קבוע בעבודה אחראית ומכובדת, גידלה לבדה את בנה, עבדה במשמרות ארוכות בהיותה מפרנסת יחידה, עברה טיפולי פוריות רבים ללא הצלחה ולקחה על עצמה את הטיפול בהוריה הקשישים.

ב"כ הנאשמת ציינה כי הנאשמת מצויה בהסדר החוב מול הביטוח הלאומי, במסגרתו משלמת סך של 2,500 ₪ בכל חודש וכי אין חשש שתשוב לבצע העבירות שכן ההליך המשפטי היווה עבורה גורם מוחשי ומרתיע.

לעניין מתחם העונש טענה הסנגורית כי לא מצאה פסקי דין בנסיבות ביצוע עבירה דומות, קרי, קבלת דמי מזונות על ידי אם חד הורית שבן זוגה סרבן מזונות.

ב"כ הנאשמת ביקשה לאבחן את הפסיקה אליה הפנתה המאשימה בהיותה חמורה בהרבה בנסיבותיה, ורלוונטיות לביצוע עבירות נלוות, בהשוואה למקרה זה של הנאשמת.

כמו כן טענה כי הטלת עונש מאסר, הגם שירוצה בעבודות שירות, יגרום לפיטוריה של הנאשמת והפיכתה לנטל על החברה.

ב"כ הנאשמת הגישה במסגרת טיעוניה לעונש מסמכים, בניהם: מסמכים רפואיים המעידים על מצבה הרפואי של הנאשמת, מסמכים רפואיים המעידים על מצבם הרפואי של הוריה, כתב התביעה וההגנה מבית המשפט לענייני משפחה, אישור מצה"ל על גיוס בנה, טופס הביטוח הלאומי משנת 2008 בו הצהירה הנאשמת כי עובדת וכן אישור ממעסיקה הנוכחי.

לבסוף, ביקשה ב"כ הנאשמת לאמץ את המלצות שירות המבחן בתסקיר, המאזן באופן ראוי בין מאפייני אישיותה של הנאשמת ולנסיבותיה המשפחתיות המיוחדות.

דין וגזירת דין

הנאשמת הורשעה בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות על פי **סעיף 415 לחוק העונשין**, אשר קובע כדלקמן:

"המקבל דבר במרמה, דינו מאסר שלוש שנים. ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו מאסר חמש שנים."

מתחם העונש ההולם -

בהתאם לתיקון 113, **בסעיף 40 לחוק העונשין** העיקרון המנחה את בית המשפט בענישה הוא עקרון ההלימה, כלומר, קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה, בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם לבין מידת וסוג העונש שיוטלו עליו.

בקביעת המתחם יש להביא בחשבון את הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף **40ט לחוק העונשין**.

הערך החברתי המוגן שנפגע מביצוע העבירה הינו פגיעה כלכלית, פגיעה בקניין, בכספי הציבור ובפעילות התקינה של המוסד לביטוח לאומי.

אין חולק כי האינטרס במניעת עבירות מרמה כנגד הביטוח הלאומי הינו אינטרס בעל מעמד בכורה, הן בשל הפגיעה הכלכלית בכספי הציבור הדלים ממילא והן בשל הצורך להרתיע אחרים מפני ביצוע עבירות מסוג זה.

במקרה זה בוצעה העבירה משך זמן רב ובסכומי כסף שאינם מבוטלים כלל, יחד עם זאת, נסיבות ביצוע העבירה אינן כוללות עבירות נלוות (כגון: זיוף מסמכים) והן נעוצות בהתחמקות בן זוגה של הנאשמת מתשלום מזונות ילדם המשותף, הליך המאפשר למוסד לביטוח הלאומי לגבות מבן הזוג את סכום המזונות ששולם.

בהתחשב באלו ובבחינת מידת הפגיעה בערך המוגן, ניתן לקבוע כי מדובר בפגיעה שהנה ברף הנמוך עד בינוני.

פסיקה נוהגת -

בקביעת מדיניות הענישה על בית המשפט לבחון מקרים דומים בעלי נסיבות דומות.

הצדדים הציגו מספר פסיקי דין רלוונטיים, אך התקשו בהצגת פסיקה בנסיבות דומות.

ב"כ המאשימה הגיש פסיקה שעניינה ענישה בעבירות מרמה אשר ממנה ניתן ללמוד, לדעתו, כי העונש ההולם בעבירות אלו הינו מאסר בפועל, כך לדוגמה הפנה אל:

רע"פ 4656/2006, חביב משעול נ' מדינת ישראל, שם דובר בנאשם אשר הורשע בעבירות של קבלת דבר במרמה ושימוש במסמך מזויף והושתו עליו 6 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 15,000.

וכן הפנה לת"פ 10536-07-16, מדינת ישראל נ' פורטנוי ולערעור שהגיש הנאשם על פסק הדין, **עפ"ג 59703-12-17**, שם דובר בעובד ניקיון אשר דיווח לביטוח לאומי על שכר חלקי ובכך זכה בגמלת הבטחת הכנסה על סך 110,000 ₪. בית המשפט גזר על הנאשם, על אף גילו המבוגר ונסיבות רפואיות ואישיות מיוחדות, 3 וחצי חודשי מאסר בפועל.

בערכאת הערעור העונש הומר ל**3 וחצי חודשי עבודות שירות** והנאשם נדרש לשלם קנס בסך 6,000 ₪.

בהתייחס לעמדה עונשית זו, טענה ב"כ הנאשמת כי פסיקת המדינה רלוונטית למקרים שנסבותיהן חמורות בהרבה מאלה שבוצעו על ידי הנאשמת והן בוצעו בשילוב עבירות נוספות כגון, זיוף מסמכים במטרה להונות.

בנוסף עיינתי בפסקי הדין שלהלן:

ע"פ (מח' נצרת) 1399/06 **חאלאג' נגד מדינת ישראל**: שם ביהמ"ש המחוזי אישר עונש של **ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות לצד עונשים נלווים**, במקרה של נאשם שהונה את המוסד לביטוח לאומי בסכום של כ-24,000 ₪. הנאשם הגיש לביטוח לאומי תלושי שכר מזויפים, כדי לקבל דמי אבטלה ודמי לידה שלא כדין.

ת"פ (י-ם) 26809-03-16 **מדינת ישראל נגד בר אור**: הנאשם נידון לשל"צ **בהיקף של 350 שעות לצד עונשים נלווים**, לאחר שקיבל במרמה סך של 100,273 ₪ מהמוסד לביטוח לאומי.

ת"פ (י-ם) 37792-09-16 **מדינת ישראל נגד ארנסטי**: הנאשם נידון **למאסר מותנה וקנס**, לאחר שקיבל במרמה מהמוסד לביטוח לאומי סך של 67,350 ₪. באותו תיק הגיעו הצדדים להסדר טיעון שכלל הסכמה עונשית ובהתאם להסכמה, עתרו הצדדים למאסר מותנה ולקנס סמלי.

ת"פ(נצרת) 6078-01-09 **מדינת ישראל נגד גמיל עדוי**: שם נידון נאשם שהורשע ב-17 אישומים הכוללים עבירות מרמה בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל דבר ועבירות מס, לעונש של 6 חודשי מאסר שירוצה בעבודות שירות. בערעור שהוגש הופחת סכום הקנס.

קביעת מתחם העונש -

בבחינת, הפגיעה בערך החברתי, נסיבות ביצוע העבירה והענישה הנוהגת, מצאתי כי מתחם העונש ההולם נע במקרה זה בין רף תחתון של הטלת צו של"צ ועד לעונש מאסר בין 10 חודשים, ועונשים נלווים בדמות מאסר על תנאי וקנס.

קביעת העונש בתוך המתחם -

הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

מטיעוני הצדדים, המסמכים שהוצגו ומתסקיר שירות המבחן, ניתן ללמוד כי מדובר בנאשמת בת 43, גרושה מזה כ-15

שנים, אם לבן (כיום בן 19) המתגוררת עם הוריה בעיר דימונה, מפרנסת יחידה למשפחתה, הכוללת את בנה והוריה הנתמכים בה.

מתסקיר שירות המבחן עולה כי מדובר בנאשמת ללא עבר פלילי המתפקדת באופן תקין ונורמטיבי.

כעולה מהתסקיר, קצינת המבחן התרשמה כי שילובה של הנאשמת במערך טיפולי יחד עם הטלת ענישה בדמות צו של"צ וקנס כספי, יש בהם כדי להוות מסר מרתיע ומחנך עבור הנאשמת.

עוד עולה מדבריה של הנאשמת כי החלה לקבל את דמי המזונות מהביטוח הלאומי, שנתיים קודם לתחילת עבודתה בחברת "X", וציינה כי לאחר תחילת עבודתה חששה שהדיווח יגרום להפסקת דמי המזונות, שאז תאלץ לבקשם באמצעות ההוצאה אל הפועל, דבר אשר היה מעורר את כעסו של בן זוגה, שהיווה השפעה על החלטותיה.

שירות המבחן מתאר שינוי תודעתי באשר לתהליכי החשיבה המוטעים שהובילו הנאשמת לביצוע העבירה, כמו גם לקיחת אחריות והבעת חרטה ובושה בביצוע המעשים.

שירות המבחן המליץ, לאחר בחינת נסיבות חייה המורכבים של הנאשמת כמו גם אישיותה, על הטלת צו מבחן יחד עם שעות של"צ.

הנאשמת מנהלת אורח חיים נורמטיבי, נעדרת עבר פלילי, אין ספק כי כל עונש שיושט עליה יפגע בה ובמשפחתה. במקרה זה יש להניח כי ההשפעה תהא מורגשת יותר בהיות הנאשמת אם יחדנית לבנה, יחד עם זאת, לא יהא בכך מעבר לתוצאה הטבעית של מעשיה.

הנאשמת הודתה, במיוחד לה בהזדמנות הראשונה, חסכה בזמן שיפוטי, הביעה חרטה וצער על המעשים.

אין ספק כי מעשיה של הנאשמת ראויים לתגובה עונשית, הנאשמת נהגה במרמה כלפי המוסד לביטוח לאומי, מעשיה פגעו בקופה הציבורית, והם אלו הגורמים לחשדנות של המוסד לביטוח לאומי כלפי מבקשי גמלאות.

יחד עם זאת, מדובר בנאשמת שהיתה זכאית לקבל דמי מזונות עבור בנה ונקלעה למצב מורכב בו היא נתונה להשפעת בן זוגה אשר סירב לשלם מזונותיה, מחד, ומאידך, אסר עליה לגבות המזונות מההוצאה אל הפועל.

עיוותי חשיבתה של הנאשמת, המוזכרים בתסקיר, עומדים בקנה אחד עם הערכה העצמית הנמוכה ממנה סבלה הנאשמת בהקשר זה, כמו גם המסמך שהובא לעיוני (נ/3) לפיו הצהירה הנאשמת בפני המוסד לביטוח לאומי, בשנת 2008, כי היא עובדת.

אציין בנוסף, כי לא הובא בפני כל מסמך (ואף לא נטען בעניין זה דבר על ידי המאשימה) המעיד כי הביטוח הלאומי פנה בתביעת שיפוי כלפי בן זוגה של הנאשמת, כפי שמאפשר זאת החוק, כשהמדובר בעבירה שבוצעה משך 8 שנים, ומצופה היה לראות עדות לפעולת הביטוח הלאומי בעניין זה מול בן הזוג.

לזכותה של הנאשמת עומדת גם העובדה שהגיעה להסדר חוב עם המוסד לביטוח לאומי ולהחזרת כל כספי המרמה.

הנאשמת לאורך חייה החזיקה בעבודה יציבה וקיימה עבור בנה חיי משפחה תקינים. הנאשמת חוותה חיים לא קלים, הביעה בוושה על מעשיה והחלה בהליך טיפולי על ידי שירות המבחן.

מכל שהובא בפני ניכר כי הנאשמת, דרך כלל, אדם שומר חוק המציית ומכבד הכללים. מקובלת עלי עמדת שירות המבחן, בהקשר זה, כי הסיכון לביצוע העבירה בשנית על ידה נמוך מאוד וכי ההליך המשפטי היווה גורם מרתיע ומחנך עבורה וקיים סיכוי ממשי לשיקומה.

עוד התרשמתי כי יש ממש בטענות ב"כ הנאשמת באשר לסיכון שבפיטורי הנאשמת ממקום עבודתה באם תשלח למאסר.

בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה המיוחדות למקרה זה וביתר השיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה שוכנעתי כי במקרה זה ראוי להטיל על הנאשמת עונש המצוי בדרך התחתון של המתחם.

לעניין גובה הקנס -

כאמור ב"כ המאשימה ביקש להטיל על הנאשמת קנס משמעותי אשר יבטא את חומרת העבירות הכלכליות בהן הורשעה הנאשמת.

מנגד, ביקשה ב"כ הנאשמת להתחשב ברכיב ענישה זה, בשל היותה המגדלת היחידנית של בנה וכן המפרנסת היחידה לו ולהוריה הנתמכים בה.

כעולה מהמסמכים שהובאו בפניי, נראה כי הביטוח הלאומי מנכה משכרה של הנאשמת סך של 2,250 ₪ בכל חודש במסגרת הסדר החוב.

בהתחשב בכך וביתר השיקולים שהובאו בפניי מצאתי כי ניתן להתחשב בנסיבותיה של הנאשמת בעניין זה.

לפיכך אני דנה את הנאשמת לעונשים הבאים:

- 1. ניתן בזאת צו המורה לנאשמת לבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות, בהתאם לתכנית שתגובש על ידי שירות המבחן ובפיקוח שירות המבחן.**

מובהר לנאשמת, כי אם יתעורר צורך בשינוי מקום ההשמה, שרות המבחן יעשה כן וידווח לבית המשפט.

הנאשמת מזהרת כי אם לא ימולאו תנאי הצו במלואם, ניתן יהיה לבטלו ולהטיל עונש נוסף, בגין העבירות בהן הורשעה, במקום צו השל"צ.

שירות המבחן ישלח תכנית עם צו של"צ לאישור בית המשפט בתוך 30 יום מהיום.

2. מורה על הטלת צו מבחן משך שנה. הנאשמת תעמוד בתקופת הצו בפיקוח שירות המבחן.

3. קנס בסך 7,000 ₪, או 15 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.2.21.

אם לא ישולם אחד מן התשלומים במועדו, יעמוד כל הקנס לפירעון מדי.

4. מאסר על תנאי לתקופה של חודשיים.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים תעבור הנאשמת עבירה בה הורשעה בגזר דין זה.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום י"ט טבת תשפ"א, 03/01/2021 במעמד הנוכחים.

ליאת שמיר הירש, שופטת

הוקלד על ידי רותי טייטלבוים